

पासून मुलांचे संरक्षण

लैंगिक गुन्हे (POCSO) कायदा, 2012

लैंगिक गुन्हांपासून मुलांचे संरक्षण काय आहे (POCSO)

कायदा, 2012?

लैंगिक गुन्हांपासून मुलांचे संरक्षण (POCSO) कायदा, 2012, हा भारत सरकारने लहान मुलांचे लैंगिक शोषण आणि शोषणाच्या समस्येवर उपाय म्हणून लागू केलेला ऐतिहासिक कायदा आहे. विविध प्रकारच्या लैंगिक गुन्हांपासून मुलांचे संरक्षण करण्यासाठी आणि त्यांची सुरक्षा, कल्याण आणि पुनर्वसन सुनिश्चित करण्यासाठी एक मजबूत कायदेशीर चौकट प्रदान करणे हे त्याचे उद्दिष्ट आहे.

कायदेशीर चौकट:

POCSO कायदा, 2012, मुलांवरील लैंगिक गुन्हांची व्याख्या आणि दंड करण्यासाठी व्यापक कायदेशीर तरतुदी प्रदान करतो. पीडितांना जलद न्याय मिळावा यासाठी अशा गुन्हांची जलद सुनावणी आणि निकाल देण्यासाठी विशेष न्यायालये आणि कार्यपद्धती स्थापन करते. लैंगिक शोषणाला बळी पडलेल्या बालकांचे संरक्षण, काळजी आणि पुनर्वसन यासाठीही हा कायदा मार्गदर्शक तत्त्वे देतो.

प्रमुख तरतुदी:

लैंगिक गुन्हांची व्याख्या:

POCSO कायदा लैंगिक अत्याचार, लैंगिक छळ, भेदक आणि गैर-भेदक लैंगिक कृत्ये आणि बाल पोर्नोग्राफी यासह परंतु इतकेच मर्यादित नसलेल्या मुलांवरील लैंगिक गुन्हांचे विविध प्रकार परिभाषित करतो. ते

कायद्याच्या तीव्रतेवर आधारित या गुन्ह्यांचे वर्गीकरण करते आणि गुन्हेगारांसाठी कारावास आणि दंडासह कठोर दंड निर्धारित करते.

विशेष न्यायालये आणि प्रक्रिया:

POCSO कायदा लहान मुलांवरील लैंगिक गुन्ह्यांशी संबंधित प्रकरणे हाताळण्यासाठी विशेष न्यायालये स्थापन करणे अनिवार्य करते.

ही न्यायालये जलद खटला आणि खटल्यांचा निवाडा सुनिश्चित करण्यासाठी जलद प्रक्रियांचे अनुसरण करतात, ज्यात बाल पीडितांची गोपनीयता आणि सन्मान राखण्यावर लक्ष केंद्रित केले जाते. कायदेशीर कारवाईदरम्यान बाल पीडितांच्या हिताचे प्रतिनिधित्व करण्यासाठी विशेष सरकारी वकिलांची नियुक्ती करण्याची तरतूद या कायद्यात आहे.

बाल-अनुकूल न्याय प्रणाली:

POCSO कायदा संपूर्ण न्यायिक प्रक्रियेत बाल पीडितांचे कल्याण आणि सर्वोत्तम हितांना प्राधान्य देतो. हे बाल-अनुकूल प्रक्रियांचा वापर अनिवार्य करते, ज्यामध्ये सुरक्षित आणि सहाय्यक वातावरणात विधाने रेकॉर्ड करणे, आघात कमी करणे आणि कायदेशीर कारवाईत बाल पीडितांचा प्रभावी सहभाग सुनिश्चित करणे समाविष्ट आहे. हा कायदा बाल पीडित आणि साक्षीदारांच्या गोपनीयतेचे रक्षण करण्यासाठी आणि कलंक टाळण्यासाठी त्यांची ओळख उघड करण्यास देखील प्रतिबंधित करते.

संरक्षण आणि पुनर्वसन:

POCSO कायदा लैंगिक गुन्ह्यांना बळी पडलेल्या बालकांच्या सर्वसमावेशक संरक्षण, काळजी आणि पुनर्वसनाच्या गरजेवर भर देतो. बाल पीडित आणि त्यांच्या कुटुंबियांच्या कल्याण आणि पुनर्वसनावर देखरेख ठेवण्यासाठी नियुक्त बालकल्याण अधिकाऱ्याची नियुक्ती करणे अनिवार्य आहे. कृती

विशेष सुविधांच्या स्थापनेसाठी देखील प्रदान करते, जसे की

बाल-अनुकूल न्यायालये, समुपदेशन केंद्रे आणि निवारा गृहे, बाल पीडितांना आधार आणि सहाय्य प्रदान करण्यासाठी.

प्रतिबंधात्मक उपाय:

दंडात्मक उपायांव्यतिरिक्त, POCSO कायदा मुलांवरील लैंगिक गुन्ह्यांचा सामना करण्यासाठी प्रतिबंधात्मक उपायांच्या महत्त्वावर भर देतो. हे बाल लैंगिक शोषणाबद्दल जागरूकता वाढवण्यासाठी, मुलांना अत्याचाराची तक्रार करण्यास सक्षम करण्यासाठी आणि लैंगिक गुन्ह्यांबद्दल शून्य सहिष्णुतेच्या संस्कृतीला प्रोत्साहन देण्यासाठी जागरूकता मोहिमा, शैक्षणिक कार्यक्रम आणि समुदाय उपक्रमांना प्रोत्साहन देते.

निष्कर्ष:

लैंगिक गुन्ह्यांपासून मुलांचे संरक्षण (POCSO) कायदा, 2012, भारतातील मुलांची सुरक्षा, संरक्षण आणि हक्क सुनिश्चित करण्याच्या दिशेने एक महत्त्वपूर्ण पाऊल दर्शवितो. मुलांवरील लैंगिक गुन्ह्यांना संबोधित करण्यासाठी एक मजबूत कायदेशीर चौकट प्रदान करून, हा कायदा गुन्हेगारांना रोखण्याचा, पीडितांना न्याय देण्यासाठी आणि मुलांची वाढ आणि भरभराट होण्यासाठी सुरक्षित आणि सहाय्यक वातावरणाचा प्रचार करतो. तथापि, कायद्याच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी सरकारी संस्था, कायद्याची अंमलबजावणी करणारे अधिकारी, नागरी समाज संस्था आणि समुदायासह सर्व भागधारकांकडून एकत्रित प्रयत्न करणे आवश्यक आहे, ज्यामुळे बाल पीडितांचे प्रभावी संरक्षण आणि पुनर्वसन आणि मुलांवरील लैंगिक गुन्ह्यांचे प्रतिबंध सुनिश्चित करण्यासाठी.